

[Hastrup.]

af radioens medarbejdere, men af en person, som udtalte sig under en diskussion i radioen. Den således sigtede, altså denne tredjemand, havde ikke selv hørt udsendelsen, men erfaret om den gennem nogle bekendte.

En henvendelse til radioen om tilladelse til at aflytte båndoptagelsen af udsendelsen gav imidlertid til resultat, at radioen sagde nej, det kunne ikke lade sig gøre, og hvis det ikke på anden måde ved et tilfælde var lykkedes at skaffe båndoptagelsen, så havde den pågældende ikke haft nogen mulighed for at rense sig. Jeg mener ikke, det kan være rimeligt, at radioen skal være så lidt forpligtet, endog i tilfælde, hvor tredjemands anseelse og ære sættes på spil.

Forslaget her går imidlertid også ud på, at der under hensyn til den offentlige meningsdannelse gives pressen og andre adgang til nøjagtige gengivelser af debatter, foredrag, kommentarer el. lign. vedrørende økonomiske, politiske eller religiøse spørgsmål. Jeg forstod, at det var det punkt i forslaget, ministeren var mest betænkelig ved. Men det er en meget vigtig side af sagen, som man nok kunne fordybe sig i, hvis der var lidt mere taletid til rådighed. Lad mig henvise til, hvad Günther Anders skriver i bogen „En falsk Verden“. Han siger:

„Når verden taler til os, uden at vi kan tale til den, er vi dømt til orddøden, stumheden og altså ufriheden.“

Den offentlige debat har helt ændret karakter, efter at dens tyngdepunkt er ført over i radioen og fjernsynet. Replikken er kvalt, svaret udebliver for den, der sidder og lytter og hører. Alene aviserne og de personer, som uafhængigt af radio og fjernsyn deltager i den offentlige debat, kan — endda kun nødtørftigt — søge at skabe en vis balance. Men forudsætningen for denne balance er, at der er mulighed for at konstatere, hvad der rent faktisk udsendes gennem radio og fjernsyn. Ønsker vort samfund at sikre et sundt grundlag for den offentlige debat, må det nødvendigvis tilvejebringe denne forudsætning.

Der er mange eksempler på, at den offentlige debat efter radio- og fjernsynsudsendelser kommer på vildspor, alene fordi der er strid om, hvad der rent faktisk er sket eller

erklæret i udsendelserne. Jeg kan huske, at dette forhold for nogle år siden ramte en fjernsynsdebat mellem undervisningsminister K. B. Andersen og folketingsmand Poul Møller. Efter udsendelsen blev det hævdet, at hr. Poul Møller havde udtalt sig på en måde, som han ikke selv kunne vedstå. Radioen havde ikke en gengivelse af udsendelsen; men diskussionen, som optog mange her i landet, fortsatte i 3 uger på det forkerte grundlag. Først derefter lykkedes det, på ny ved et tilfælde, at fremskaffe en privat optagelse af denne udsendelse. Den bekræftede, at hr. Poul Møllers egen opfattelse og udlægning af, hvad han havde sagt, var den rigtige. Men skaden var sket igennem disse 3 uger, og den stod ikke til at ændre.

Gengivelserne af udsendelserne har i øvrigt også stor betydning for den historiske forskning. Må jeg i fortsættelse af det, ministeren sagde om denne side af sagen, sige, at det jo for nylig vakte ret stor opmærksomhed, da det konstateredes, at fjernsynet uden at sikre sig anden form for filmisk kopi havde slettet båndoptagelsen af valgudsendelsen den 20. november i fjor, skønt det dog måtte siges at være en valgudsendelse af betydelig interesse. Forholdet er det, at fjernsynet og radioen i mangt og meget ligefrem er blevet det sted, hvor begivenhederne finder sted og afgørende og bestemmende udtalelser om den videre udvikling fremsættes; måske udtalelser af lige så stor betydning som f. eks. udtalelser her i tinget; men ingen har altså sikret eftertiden adgang, fordi der ingen pligt er til at arkivere.

Kulturministeren kom også ind på spørgsmålet om ophavsretten og har tidligere henvist til, at Bernerkonventionen skulle være en hindring for at give adgang til gengivelse af udsendelser. Jeg erkender, at her er problemer, og udviklede problemer, som naturligvis må undersøges. Men jeg vil gerne henvise til, at i konventionens art. 9 hedder det, at aktuelle artikler vedrørende økonomiske, politiske eller religiøse spørgsmål kan gives i pressen, medmindre gengivelse måtte være udtrykkeligt forbeholdt. Art. 10 giver adgang til at citere kunstneriske værker med henblik på reportage om aktuelle begivenheder — en adgang, som radioen jo i øvrigt selv benytter — og art. 11 fastslår, at der ved lov kan gives adgang til at